

Geen draagvlak voor Duits klimaatplan

Achtergrond - 8 november 2016 - Auteur: Josta van Bockxmeer

Duitsland staat met lege handen in Marrakech, waar maandag de wereldklimaatconferentie is begonnen. Het is de regering niet gelukt het eens te worden over het Klimaschutzplan 2050. Een blamage voor het land van de Energiewende, dat goede sier maakt met de verduurzaming van de energieproductie.

(Dit artikel is geactualiseerd woensdag 9-11 om 11.30 uur) Maandag leek er toch nog een compromis te zijn bereikt over de concrete doelen voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen. In het klimaatbeschermingsplan is voor alle sectoren vastgelegd met welk percentage ze de CO₂-uitstoot moeten verminderen tot 2030 - een tussentijdse deadline. Maar volgens Duitse media heeft SPD-minister Gabriel van Economische Zaken dinsdagavond laten weten het moeizaam onderhandelde plan niet te accepteren, waardoor het vandaag niet door het kabinet kan worden besloten. SPD-minister Barbara Hendricks van Milieu staat volgende week met lege handen op de wereldklimaatconferentie in Marrakech.

In totaal wil Duitsland de uitstoot tot 2030 met 55 procent verminderen ten opzichte van 1990. De bruinkoolwinning was een belangrijk strijdpunt. In het *Klimaschutzplan* is uiteindelijk niet vastgelegd wanneer het graven naar bruinkool moet stoppen. Wel staat er in het concept dat nieuwe kolencentrales en het uitbreiden van de mijnen “verkeerde investeringen” zouden blijken en “daarom achterwege blijven”.

Hendricks tuigde voor het schrijven van het Klimaschutzplan 2050 een uitgebreid participatieproces voor burgers, NGO's, vertegenwoordigers van deelstaten en het bedrijfsleven op, dat in maart dit jaar resulteerde in een plan met concrete doelen voor het verminderen van uitstoot. Maar voor ze het plan kon indienen in het kabinet, zorgde het ministerie van Economische Zaken van SPD-minister Gabriel dat het plan minder pijn deed voor de industrie. Ook het Bundeskanzleramt van kanselier Merkel (CDU) heeft aan de voorstellen geschaafd.

Toch bleven de CSU-ministers van Verkeer en Landbouw zich verzetten tegen Hendricks' plannen. Veel concrete doelen verdwenen uit het document, wat Hendricks niet wilde accepteren. Even leek het erop dat de ministeries het toch nog eens waren geworden. Dat Gabriel het plan blokkeert, kwam onverwacht.

Bouwsector heeft nog veel te doen

Eén van de branches die tegen het Klimaschutzplan 2050 protesteerden is de gasbranche. In een [brief die vorige week openbaar werd](#), roepen verschillende brancheorganisaties de bondsregering op om geen stappen in de richting van een “*Ausstieg aus dem Gas*”, oftewel een afschaffing van aardgas, te nemen. Dat zou een “enorme ingreep op de markt” zijn, staat in de brief. Aardgas wordt vooral gebruikt voor de verwarming van gebouwen. De gasbranche vreest dat de bondsregering vooral wil inzetten op klimaatneutrale warmtepompen, die warmte uit de aarde of de lucht gebruiken en dus geen gas nodig hebben.

De bouwsector is goed voor 35 procent van het Duitse energieverbruik en voor 30 procent van de broeikasgassen. Volgens het *Klimaschutzplan* moet de CO₂-uitstoot in de bouw tot 2030 met éénderde omlaag. Naast het gebruik van klimaatneutrale verwarming kan dat door huizen beter te isoleren. Maar om dat doel te bereiken is nog een lange weg te gaan. Het aandeel van duurzame energie aan de opwekking van warmte was in [2015 13,2 procent](#). Dat is veel minder dan het aandeel van 31,6 procent duurzame energie aan de opwekking van stroom. En dat terwijl stroom maar 20 procent van het totale energieverbruik uitmaakt. Het primaire energieverbruik van gebouwen, zonk tot 2014 met 12,4 procent ten opzichte van 2008.

Weinig elektrische auto's, nog minder laadpalen

Ook in de autobranche is nog weinig van de *Energiewende* te merken. De laatste tien jaar heeft die sector bijna geen CO₂ bespaard. Volgens het Klimaschutzplan 2050 moet de verkeerssector de uitstoot tot 2030 met 45 procent verminderen. In het autoland Duitsland rijden op dit moment meer dan 25.000 elektrische auto's rond, op een totaal aantal van ongeveer 45 miljoen. Ter vergelijking: in Nederland zijn er volgens de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland op dit moment ongeveer 12.000 geheel elektrische auto's, op een totaal aantal van rond de 8 miljoen.

De laatste tien jaar heeft de autobranche bijna geen CO₂ bespaard

Om het aantal elektrische auto's te verhogen, heeft de bondsregering in mei van dit jaar een kooppremie ingevoerd. Bij aankoop van een geheel elektrische auto krijgt de koper 4000 euro subsidie, voor een hybride auto 3000. Bovendien zijn geheel elektrische auto's sinds 1 januari 2016 voor tien jaar vrijgesteld van de motorrijtuigenbelasting. Ook geeft de regering 300 miljoen euro uit voor het plaatsen van oplaadpalen voor elektrische auto's. Want veel mensen kopen geen elektrische auto omdat ze bang zijn dat ze op de snelweg zonder stroom komen te zitten.

Het uitbreiden van het netwerk van laadpalen gaat in Duitsland tot nu toe veel langzamer dan in Nederland: [zoals het Handelsblatt schrijft](#) heeft Nederland slechts 12 procent van de oppervlakte van Duitsland, maar vier keer zoveel laadpalen. In Duitsland is gemiddeld elke 111 kilometer een oplaadpunt te vinden, in Nederland elke zeven. Problemen voor het plaatsen van nieuwe oplaadpalen zijn vooral dat ze decentraal door gemeenten en stroomaanbieders worden geplaatst, dat die niet samenwerken en dat klanten vaak alleen bij hun eigen elektriciteitsbedrijf kunnen opladen.

Ambitieuze klimaatdoelen

Op dit moment stoot Duitsland 27 procent minder broeikasgassen uit dan in 1990. Dat betekent dat de Duitse regering haar zelfgestelde doelen voor de vermindering van de uitstoot niet gaat halen, als er in de bouwsector en in het verkeer niets verandert. In 2020 zou Duitsland 40 procent minder broeikasgassen uit moeten stoten dan in 1990, en tot 2050 wil de Duitse regering de uitstoot met 80 tot 95 procent verminderen.

Alleen wat het percentage duurzame energie bij de opwekking van stroom betreft, ligt Duitsland met meer dan 30 procent op koers. Dat heeft de Duitse regering onder andere bereikt door groene energie flink te subsidiëren via het Eneuerbare-Energien-Gesetz (EEG), de wet voor duurzame energie. In het klimaatplan is vastgelegd dat nog veel meer energie met windmolens en zonnepanelen moet worden opgewekt. In 2030 moet dit percentage zelfs 70 procent zijn.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/18786/geen-draagvlak-voor-duits-klimaatplan>